

Tilinpäätös
Kuopion Vesi Oy

KUOPION VESI

Tilinpäätös

2021

5.7.2022

KUOPION VESI

Kuopion Vesi Oy -vastuullinen ja luotettava hyvän elämän kumppani

Meidät tunnetaan osaamisestamme. Kuopion Vesi Oy on Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan omistama vesihuoltolaitos. Itä-Suomen suurimpana vesihuoltotoimijana vastaamme toiminta-alueemme vesihuoltopalveluista Kuopiossa ja Siilinjärvellä.

Lisäksi toimimme tukkuyhtiönä useimmille omistajakuntien maaseutumaisilla alueilla toimiville vesiosuuskunnille.

Yhtiömme liikevaihto on noin 32 M€ ja palveluksessamme on noin 90 vesihuollon ammattilaista.

Tarjoamme palveluja päivittäin toiminta-alueemme 120 000 asukkaalle sekä lukuisille yrityksille.

Tuotamme palvelumme vahvalla ammattitaidolla asiakkaita kuunnellen sekä ympäristöä arvostaen.

TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2021

9.10.2019-31.12.2020

1.1.-31.12.2021

9.10.2019-31.12.2020

	1.1.-31.12.2021	9.10.2019-31.12.2020		1.1.-31.12.2021	9.10.2019-31.12.2020
LIKEVAIHTO	31 836 340,71	29 956 199,21	Rahoitustuotot ja -kulut		
Liiketoiminnan muut tuotot	5 974,84	0,00	Muut korko- ja rahoitustuotot		
Materiaalit ja palvelut			Muilta	6 600,25	3 922,25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			Muut korko- ja rah.tuotot yht	6 600,25	3 922,25
Ostot tilik.aikana	-3 355 301,52	-3 383 150,22	Muut korko- ja rahoituskulut		
Varaston lisäys (+) tai vähennys (-)	5 975,19	2 871,68	Konserniyrityksille	-4 410 232,30	-4 251 515,13
Ulkopuoliset palvelut	-2 814 221,15	-2 453 668,90	Muille	-651 294,69	-780 242,93
Materiaalit ja palvelut yht	-6 163 547,48	-5 833 947,44	Muut korko- ja rah.kulut yht	-5 061 526,99	-5 031 758,06
Henkilöstökulut			Rahoitustuotot ja -kulut yht	-5 054 926,74	-5 027 835,81
Palkat ja palkkiot	-4 857 843,23	-4 731 319,06	VOITTO (TAPPIO) ennen tilinpäätössiirtoja		
Henkilösivukulut			 ja veroja	896 118,41	146 432,10
Eläkekulut	-1 007 725,54	-973 905,87	Tilinpäätössiirrot		
Muut henkilösivukulut	-160 423,54	-145 187,88	Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	-1 660 000,00	-1 210 000,00
Henkilöstökulut yhteensä	-6 025 992,31	-5 850 412,81	Tuloverot	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset			TILIKAUDEN TULOS	-763 881,59	-1 063 567,90
Suunn. mukaiset poistot	-11 105 288,19	-10 723 782,58			
Liiketoiminnan muut kulut	-2 596 442,42	-2 373 788,47			
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	5 951 045,15	5 174 267,91			

TASE

	31.12.2021	31.12.2020		31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT			VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet			Vaihto-omaisuus		
Aineettomat oikeudet	10 024,34	0,00	Aineet ja tarvikkeet	193 979,21	188 004,02
Muut pitkävaik. menot	679 641,82	588 768,96	Vaihto-omaisuus yht.	193 979,21	188 004,02
Aineettomat hyödykkeet yht.	689 666,16	588 768,96			
			Saamiset		
Aineelliset hyödykkeet			Lyhytaikaiset saamiset		
Rakennukset ja rakennelmat	201 957 261,10	200 088 907,84	Myyntisaamiset	2 716 489,34	2 757 405,80
Koneet ja kalusto	554 986,51	422 085,29	Muut saamiset	257 052,01	143 443,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 877 913,29	3 422 051,25	Siirtosaamiset	118 495,38	159 969,82
Aineelliset hyödykkeet yht.	205 390 160,90	203 933 044,38	Lyhytaikaiset saamiset yht.	3 092 036,73	3 060 819,53
			Saamiset yht.	3 092 036,73	3 060 819,53
Sijoitukset			Rahat ja pankkisaamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	106 410,51	94 410,51	Rahat ja pankkisaamiset yht.	9 605 057,47	10 152 721,35
Muut osakkeet ja osuudet	10 112,00	10 112,00			
Muut saamiset	292 925,62	282 855,62			
Sijoitukset yht.	409 448,13	387 378,13			
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	206 489 275,19	204 909 191,47	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 891 073,41	13 401 544,90
			VASTAAVAA YHTEENSÄ	219 380 348,60	218 310 736,37

TASE

	31.12.2021	31.12.2020		31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	20 002 500,00	20 002 500,00	VIERAS PÄÄOMA		
Muut rahastot	20 000 000,00	20 000 000,00	Pitkäaikainen		
Edellisen tilikauden voitto/tappio	-1 063 567,90	0,00	Pääomalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Tilikauden voitto-/tappio	-763 881,59	-1 063 567,90	Velat saman konsernin yrityksille	81 705 575,85	83 342 826,87
Oma pääoma yhteensä	38 175 050,51	38 938 932,10	Velat omistusyhteisyrietyksille	13 790 343,59	14 146 637,23
			Muut velat	24 410 330,50	22 947 358,05
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET					
Poistoero	2 870 000,00	1 210 000,00	Pitkäaikainen vieras pääoma yht.	169 906 249,94	170 436 822,15
Poistoero ja vapaaeht. varaukset yht .	2 870 000,00	1 210 000,00	Lyhytaikainen		
			Ostovelat	2 516 402,73	2 282 969,32
			Velat saman konsernin yrityksille	3 444 474,52	3 223 626,03
			Velat omistusyhteisyrietyksille	624 045,68	605 729,46
			Muut velat	756 778,34	750 100,88
			Siirtovelat	1 087 346,88	862 556,43
			Lyhytaikainen vieras pääoma	8 429 048,15	7 724 982,12
			Vieras pääoma yhteensä	178 335 298,09	178 161 804,27
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	219 380 348,60	218 310 736,37

TUNNUSLUVUT

		2021	2020
Vesi			
Verkostoon lähtenyt vesi	1000 m ³	8 303	8 267
Laskutettu vesi	1000 m ³	7 334	7 049
Hukkavesi	%	7	12
Käyttökulut/laskutettu vesi	€/m ³	0,45	0,49 *
Energiankulutus/veden tuotanto	kWh/m ³	0,77	0,76
Vesimaksu (ilman alv)	€/m ³	1,66	1,63
Jätevesi			
Puhdistettu jätevesi	1000 m ³	9 844	10 269
Laskutettu jätevesi	1000 m ³	6 821	6 544
Vuotovesi	%	30	36
Käyttökulut/laskutettu jätevesi	€/m ³	0,90	0,92 *
Energiankulutus/puhdist. jätevesi	kWh/m ³	0,73	0,76
Jätevesimaksu (ilman alv)	€/m ³	2,27	2,22
Verkostot			
Vesijohtoverkoston pituus	km	1 186	1 184
Käyttökulut/vesijohto	€/m	1,41	1,05 *
Viemäriverkoston pituus	km	871	883
Käyttökulut/viemäri	€/m	1,65	1,35 *
Liittymissopimukset	kpl	19 160	17 780
Uusia liittyjiä	kpl	239	231

		2021	2020
Talous			
Vakituinen henkilöstö 31.12.	hlö	91	92
Liikevaihto	1 000 €	31 836	29 956
Liikevaihto/laskutettu vesi	€/m ³	4,34	4,25
Liikevaihto/henkilö	1000 €/hlö	349,8	325,6
Käyttökate	1 000 €	17 056	15 898
Käyttökate/liikevaihto	%	53,6	53,1
Käyttökulut/laskutettu vesi	€/m ³	2,02	1,99
Liikevoitto	1 000 €	5 951	5 174
Liikevoitto/liikevaihto	%	18,7	17,3
Tilikauden tulos	1 000	-764	-1 064
Tilikauden tulos/liikevaihto	%	-2,4	-3,6
Oman pääoman tuotto	%	2,3	0,4
Omavaraisuusaste	%	17,4	17,8
Investoinnit	1 000 €	12 663	11 631

*vertailutietoa korjattu v. 2020 osalta

Hallituksen toimintakertomus 1.1.-31.12.2021

Kuopion Vesi Oy huolehtii vesihuollosta Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan yhtiölle määrittämällä toiminta-alueilla.

Yhtiön osakkaat ja osakkeet

Yhtiön omistavat Kuopion kaupunki (omistusosuus 86 %) ja Siilinjärven kunta (omistusosuus 14 %).

Yhtiössä on 4571 kpl osaketta, joista Kuopion kaupunki omistaa 3931 kpl ja Siilinjärven kunta 640 kpl. Osakassopimuksen mukaan osakkaat eivät voi myydä, muutoin luovuttaa tai pantata, kokonaan tai osittain, osakkeita tai luovuttaa liiketoimintaa tai sen merkittäviä osia kolmansille osapuolille muutoin kuin omistajakuntien valtuustojen yhdenmukaisella päätöksellä.

Yhtiön hallitus, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja

Yhtiön hallituksen jäseninä ovat toimineet Eero Eloranta (Kuopio, 1.1.- 15.6.2021), Petteri Heikkinen (Kuopio, 16.6.-31.12.2021), Anja Lappi-Hautamäki (Kuopio), Hanna Niemi (Kuopio), Ari Orsjoki (Kuopio), Pasi Rissanen (Kuopio), Anna Huttunen (Siilinjärvi) ja Ari Kainulainen (Siilinjärvi).

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Eero Eloranta 1.1.-15.6.2021 ja Petteri Heikkinen 16.6.-31.12.2021 sekä varapuheenjohtajana Anna Huttunen.

Hallituksen esittelijänä ja sihteerinä on toiminut toimitusjohtaja Kirsi Laamanen ajalla 1.1.-2.6. sekä 2.8.-31.12. Ajalla 3.6.-1.8. esittelijänä ja sihteerinä on toiminut toimitusjohtaja Markku Lehtola.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 11 kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Kirsi Laamanen 1.1.-2.6. sekä 2.8.-31.12. Ajalla 3.6.-1.8. toimitusjohtajana on toiminut Markku Lehtola.

Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Jukka Malkki.

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 16.6. ja ylimääräinen yhtiökokous 24.9.

Olellaiset tapahtumat tilikauden aikana

Vuonna 2021 korjattiin Kuopion Vesi Oy:n liiketoimintakaupan yhteydessä tapahtunut virhe.

Tästä tapahtuneesta virheestä aiheutui tarve vähentää Siilinjärven kunnan omistusta Kuopion Vesi Oy:stä tavoitteena omistussuhde Kuopio 86 % ja Siilinjärvi 14 %. Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.5.2021 ja Siilinjärven kunnanvaltuusto 31.5.2021, että Kuopion Vesi Oy toteuttaa suunnatun maksuttoman

osakeannin Kuopion kaupungille osakeyhtiölaissa määritetyllä tavalla siten, että Kuopion kaupungin uudeksi osakepääoman laskennalliseksi osuudeksi muodostuu 17.202.100 € (86 %) ja oikeudeksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 17.200.000 €.

Siilinjärven kunnanvaltuusto päätti 31.5.2021 myös siitä, että Siilinjärven myöntämän 8.000.000 euron suuruisen pääomalainan koron alenemisen nykyisestä 4,0 % tasolle 3,366 % ja 14.372.965,55 euron suuruisen perustamislainan koron alenemisen nykyisestä 3,2 % tasolle 2,602 %.

Kuopion Vesi Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 24.9.2021 päätettiin maksuttomasta osakeannista Kuopion kaupungille. Samoin yhtiökokouksessa hyväksyttiin menettely siitä, että virheen, jonka suuruus on 5,9 M€, on kirjanpidossa kohdistettu käyttöomaisuuserään vesi- ja viemäriverkostot. Vesi- ja viemäriverkostot muodostavat suurimman osan yhtiön käyttöomaisuudesta ja yhtiöittämisen arvonmäärittämisselityksen laskelmat huomioiden 5,9M€ kohdentaminen on perusteltua tehdä ko. omaisuuserään. Yhtiöittämisen arvonmäärittämisselityksen huomioiden, omaisuuden arvoilla on tulonodotusta vähintään yhtiön taseessa esitetty määrä.

Itä-Suomen hallinto-oikeus hylkäsi 3.2.2021 Kuopion Vesi Oy:n tekemän valituksen verohallinnon varainsiirtoveroa koskevasta ennakkoratkaisusta. Kuopion Vesi Oy teki varainsiirtoverotuksen ennakkoratkaisua koskevan valitushakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi hakemuksen päätöksellään 30.9.2021.

Siilinjärvellä havaittiin talousveden saastumista osoittavia bakteereita heinäkuun lopussa otetuissa vesinäytteissä. Tämän vuoksi Siilinjärven kirkonkylän vedenjakelualueelle annettiin talousveden keittokehoitus ja talousvettä aloitettiin desinfioidaan kloorilla. Veden saastuminen johtui vedenottamalla olevan vesisäiliön kansirakenteen vuodosta, josta säiliöön pääsi vuotamaan sadevettä. Vaurioitunut kansi purettiin ja sen tilalle rakennettiin uusi kansi. Toisella vedenottamalla saneerattiin kaivo. Siilinjärven keittokehoitus purettiin 28.8.2021 ja veden klooraukset lopetettiin 19.11.2021.

Häiriöstä aiheutui yhtiölle kustannuksia noin 160.000 € (henkilöstökustannukset, väliaikainen vedenjakelu, vesinäytteiden analyysikustannukset ja rakenteiden korjaukset). Keittokehotuksen piirissä olleille asiakkaille myönnettiin ilman erillistä hyvitysvaativuotta vesihuoltolain 27 §:n ja Kuopion Vesi Oy:n yleisten toimitusehtojen ehdon 7.3 nojalla yhtiön palvelussa keittokehoitusajalla esiintyneen vesihuollon virheen johdosta virhettä vastaava 1,6 %:n hinnanalennus vuotuisesta veden perus- ja käyttömaksusta. Hyvitys maksettiin kotitalouksille, asunto-osakeyhtiöille ja niille yrityksille, jotka ovat vesihuoltonsa perusteella rinnastettavissa asutuksen vesihuoltoon. Tämän hinnanalennuksen kokonaissumma oli noin 14.400 €.

Siilinjärven kirkonkylän vedenjakelualueen keittokehotuksen piirissä olleille vesiosuuskunnille korvattiin taloudellisina vahinkoina veden juoksutuksesta vesiosuuskuntien verkostojen puhdistamiseksi aiheutuneet kulut, häiriöstä aiheutuneet suorat huolto- ja korjauskulut, häiriöön liittyneet tiedottamiskulut sekä häiriöön liittyneet kloorimittarien reagenssikulut. Lisäksi vesiosuuskunnille myönnetään ilman erillistä hinnanalennusvaativuotta vesihuoltolain 6 luvun 27 §:n nojalla yhtiön palvelussa esiintyneen vesihuollon virheen johdosta virhettä vastaava hinnanalennus keittokehotuksen voimassaoloajalta vesiosuuskunnan

vuotuisesta veden perus- ja käyttömaksusta yhtiön hallituksen hinnanalennuksesta 22.9.2021 tekemän päätöksen mukaisin perustein. Osuuskunnille maksettujen korvausten ja hinnanalennusten kokonaissumma oli noin 9.300 €.

Yhtiön strategia laadittiin vuonna 2020 ja sen mukaisen tiekartan toteuttaminen aloitettiin vuonna 2021. Merkittävimpiä toimenpiteitä olivat:

- esihenkilövalmennukset
- prosessien tunnistaminen, ydintehtävien kirkastaminen, vastuujaot ja muutokset
 - muodostettiin asiakaspalvelutiimi, jolla oma tiimiesimies
 - hallinnon tehtäväkuvia sekä -nimikkeitä muutettiin, ydintehtäviä ja vastuujakoa kirkastettiin viestinnässä sekä asiakaspalvelussa
 - viestinnän suunnittelua ja tiedottamista keskitettiin hallinnon vastuualueelle
 - laatupäällikkö siirtyi hallinnon vastuualueelle ja työtehtävät muuttuivat; tehtävänimikkeeksi muutettiin lakiasiaian päällikkö
- varallaolon uudistaminen
- asiakaspalvelun kehittäminen
 - sähköinen sopimus/allekirjoitus käyttöön
- omaisuudenhallinnan periaatteiden ja tavoitteiden määrittely
- omaisuudenhallinnan kehittämissuunnitelman laadinta sisältäen pitkän tähtäimen investointisuunnitelman laadinnan; työ jatkuu vuonna 2022
- etäluettavien mittareiden pilot-asennusten aloittaminen
- Itkonniemen uusien vedenkäsittelyprosessien käyttöönotto
- jätevedenpuhdistuksen tuotantoprosesseja kehittäminen Karttulassa, Siilinjärvellä ja Lehtoniemessä

Talouden tunnusluvut

	2021	2020
Liikevaihto M€	31,8	29,9
Liikevoitto M€	6,0	5,2
Liikevoitto %	18,7	17,3
Oman pääoman tuotto %	2,3	0,4
Omavaraisuusaste %	17,4	17,8

Vertailuhinta

Omakotitalon vertailuhinta (€/m ³) (sis alv.)	6,05	5,93
---	------	------

(lähde: Vesihuollon tietojärjestelmä VEETI)

Investoinnit

Investoinnit olivat 12,6 M€. Talousarviossa oli varattu investointeihin 13,4 M€. Investointimenoista vesihuoltoverkostojen rakentamiseen käytettiin 7,4 M€, laitosrakentamiseen 5,0 M€ sekä hallinnon ja suunnittelun investointeihin 0,2 M€.

Saneerauksen osuus investoinneista oli 59,6 %. Talousarviossa investointeihin arvioidusta kokonaissummasta jäi käyttämättä 0,8 M€.

Rahoitus

Pääomalainat ja niiden ehdot

Yhtiöllä on osakeyhtiölain 12. luvun mukaista pääomalainaa Kuopion kaupungilta 42 M€. Lainan vuotuinen korko oli 3,6 % vuonna 2020, 4,0 % vuonna 2021 ja 4,3 % vuonna 2022. Vuonna 2023 ja sen jälkeisinä vuosina pääomalainan korko on 4,0 %. Pääomalaina erääntyy kokonaisuudessaan maksettavaksi 31.12.2030.

Yhtiöllä on osakeyhtiölain 12. luvun mukaista pääomalainaa Siilinjärven kunnalta 8 M€. Lainan vuotuinen korko oli 3,6 % vuonna 2020. Lainan vuotuinen korko on vuodesta 2021 alkaen 3,366 %. Pääomalainan korkoa alennettiin vuonna 2021 4,0 %:sta 3,366 %:iin liiketoimintakaupan yhteydessä tapahtuneen virheen korjaamiseksi. Pääomalaina erääntyy kokonaisuudessaan maksettavaksi 31.12.2030.

Lainojen pääomaa saadaan palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos pääomalainoille tulevaa korkoa ei voida maksaa, korko pääomitetaan ja se lisätään lainojen kokonaismäärään. Pääoman tai koron maksamisesta ei ole annettu vakuutta. Lainojen lyhennyssuunnitelma ja korot tarkastetaan viiden vuoden välein. Pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huomionmalla etuoikeudella.

Perustamislainat

Yhtiöllä on perustamislainaa Kuopion kaupungilta 81,7 M€. Lainan vuotuinen korko on 3,2 %. Yhtiöllä on perustamislainaa Siilinjärven kunnalta 13,9 M€. Lainan vuotuinen korko oli 3,2 % vuonna 2020 ja 1.1.2021 alkaen lainan vuotuinen korko on 2,602 %. Lainojen lyhennyssuunnitelma ja korot tarkastetaan viiden vuoden välein.

Henkilöstö

Yhtiön vakituisen henkilöstön määrä oli tilikauden lopussa 91, joista kuukausipalkkaisia oli 87 ja tuntipalkkaisia 4. Määräaikaista henkilöstöä oli 2 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli noin 48 vuotta.

Vuoden aikana kahdeksan henkilöä poistui yhtiön palveluksesta. Uusia rekrytointeja tehtiin seitsemän.

Sairauspoissaolojen määrä oli 15,7 päivää/htv (1487 kalenteripäivää). Palkallisten poissaolojen määrä oli 16,0 päivää/htv (1518 kalenteripäivää).

Korona-epidemian vuoksi henkilöstö teki lähes koko vuoden etätöitä niiden henkilöiden osalta, joiden työtehtävät sen sallivat.

	2021	2020
Henkilöstön määrä	93	94
Palkat ja palkkiot, M€	4,8	4,7

Tarkempia henkilöstöön liittyviä asioita on esitetty henkilöstökertomuksessa.

Asiakkaat

Kuopion Vesi Oy tuottaa vesihuoltopalvelut noin 120.000 Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan asukkaalle. Lisäksi yhtiön asiakkaina on 42 vesiosuuskuntaa, joille yhtiö myy talousvettä ja/tai vastaanottaa jätevettä.

Uusia liittyjiä vuoden 2021 aikana oli 239. Vuoden 2021 lopussa liittyneiden kiinteistöjen määrä oli 19.160 kpl.

Vuonna 2021 asiakaspalautteita yhtiön omiin palautejärjestelmiin kirjattiin 135 kappaletta. Lisäksi vesihuoltoa koskevia palautteita tuli käsiteltäväksi Kuopion kaupungin palautepalvelun kautta 27 kappaletta.

Suurin osa yhtiölle suoraan tulleesta palautteesta koski veden laatua ja erityisesti veden kloorausta tai värivirheitä. Vuonna 2021 Itkonniemen vesilaitoksella käyttöön otetut uudet prosessivaiheet vaikuttivat siihen, että kloorin pysyvyys verkostovedessä parani, mikä koettiin kloorin maun tai hajun voimistumisena vedessä. Veden kloorauksesta tuli loppukesästä asiakaspalautetta myös Siilinjärveltä liittyen kirkonkylän alueelle terveydensuojeluviranomaisen toimesta asetettuun, kuukauden kestäneeseen, veden keittokehotukseen, jonka yhteydessä vettä kloorattiin. Siilinjärven keittokehotus erottui myös yhtenä asiakokonaisuutena muussa yhtiölle tulleessa palautteessa.

Veden värivirheitä koskevaa palautetta tuli vuoden aikana tapahtuneisiin verkoston häiriötilanteisiin (vuodot ja rikot) nähden hyvin maltillisesti ja laaja-alaisempia veden laatuhäiriöitä ei Siilinjärven keittokehotustilannetta lukuun ottamatta ollut. Muissa asiakaspalautteissa erottuivat aihepiireiltään asiakkaaksi liittymistä, laskutusta ja tiedottamista koskevat palautteet. Kaupungin palautepalvelun kautta tulleet palautteet koskivat pääosin samoja aihepiirejä kuin yhtiölle suoraan tulleet palautteetkin.

Palautteiden kirjaamisjärjestelmä on kehitysvaiheessa. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa asiakaspalautteiden kirjaaminen olisi nykyistä enemmän keskitettyä ja palautteiden

koostaminen/analysointi olisi mahdollista myös ohjelmallisesti. Kuopion kaupungin palautepalvelun käyttö päättyi vuoden 2021 loppuun.

Asiakastyytyväisyystutkimukset

Asiakkaiden tyytyväisyyttä yhtiön palveluihin vuonna 2021 selvitettiin WACSI 2021 –vesilaitosten asiakastyytyväisyystutkimuksessa. Tutkimukseen osallistui yhteensä 14 vesilaitosta. Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina ajalla 30.7.-13.11.2021. Tutkimuksen kohderyhmän muodostivat satunnaisotannalla kunkin vesilaitoksen toiminta-alueella asuvat 25-74-vuotiaat.

Tutkimuksen kokonaisotanta yhtiön toiminta-alueella oli 600 haastattelua, joista 500 suunnattiin Kuopion ja 100 Siilinjärven puolelle. Kuopion puolella otannasta 350 haastattelua suunnattiin keskeiselle kaupunkialueelle ja 150 niihin maaseututaajamiin, joissa yhtiö vastaa vesihuoltopalveluiden tuottamisesta.

Kuopion tulokset olivat hyvin lähellä edellisvuoden tuloksia ja ollen kaikilta osin hiukan edellisvuoden tuloksia paremmat. Siilinjärven tulokset olivat sen sijaan selvästi edellisvuoden tuloksia huonommat. Selittävä tekijä Siilinjärven tuloksille on hyvin todennäköisesti se, että kyselytutkimus ajoittui ajankohtaan, jolloin kirkonkylän alueen keittokehotus oli joko parhaillaan voimassa tai juuri päättynyt.

Yhtiön yhdistetyt tulokset olivat hiukan valtakunnallista keskiarvoa alemmat mutta kuitenkin niitä hyvin lähellä. Tuloksia valtakunnallisesti vertailtaessa on muistettava, että laitokset eroavat toisistaan raakavesilähteen, toiminnan, kokoluokan ja yritysmuodon osalta.

Kokonaistulosten perusteella keskeisimmät kehityskohteet molempien kuntien alueella ovat veden maku, vesijohtoverkoston kunto, sekä laatu- ja hintaviestintä.

Kehittämistoiminta

Yhtiö on mukana Vesilaitosyhdistyksen kehittämisrahaston rahoittamisessa.

Yhtiön on vuoden 2021 aikana ollut mukana myös seuraavissa hankkeissa:

- **Hydrogeologia ja globaalimuutos -projekti (HYGLO), 2020-2023**
 - GTK:n omarahoitteinen Hydrogeologia ja globaalimuutos-projekti HYGLO, 1.1.2020 - 31.12.2023 etsii ratkaisuja muuttuvaan ilmastoon liittyviin pohjavesikysymyksiin sekä vastaa globaalimuutoksen tuomiin haasteisiin tunnistamalla pohjavesiolosuhteisiin kohdistuvia vaikutuksia. Yhtenä koealueena hankkeessa on Jänneniemen rantaimetyysalue.
- **Talousveden NOM-tavoitetaso 2022-2025**
 - Hankkeen tavoitteena on muodostaa vesihuoltolaitoksille ohje orgaanisen aineen määrän ja laadun, käytettävän klooriyhdisteen ja veden ominaisuuksien (esim. lämpötila) keskinäisten riippuvuuksien vaikutuksista talousvesiverkoston mikrobikasvuun sekä tarjota ratkaisuja verkoston mikrobikasvun hillintään. Lisäksi tavoitteena on selvittää, miten kloorilla voidaan kompensoida NOM, ravinteiden ja lämpötilan vaikutusta verkostossa. Yhtenä hankkeen tavoitteena on kattava selvitys mittaus- ja analyysitekniikoista, joita

vedenpuhdistuslaitos voi käyttää verkoston mikrobikasvun tarkkailuun ja ennustamiseen niin laboratoriossa kuin jatkuvatoimisina mittauksina verkostossa. Yhtiön yhteyshenkilö hankkeessa on Markku Lehtola.

- **Humuspitoiset pintavedet juomaveden valmistuksessa (HUVA-hanke), 2019-2021**
 - Hankkeen tavoitteena on kehittää ja pilotoida uusia mittaus- ja mallinnusmenetelmiä juomaveden valmistuksessa humuspitoisesta pintavedestä.
- **Vesilaitoksen prosessimuutosten vaikutukset vesijohtoverkoston mikrobistoon (Promico-hanke), 2020-2023**
 - Hankkeessa selvitetään, kuinka Itkonniemen vesilaitoksella käyttöön otettava aktiivihiihluodatus ja desinfiointikäsittelyn muutos vaikuttavat vesijohtoverkoston mikrobiologiaan..
- **Jätevesiviemäriverkoston datan hallinta ja innovatiiviset sovellukset, 2020-2022**
 - Digitalisointihankkeessa luodaan vesilaitoksille mitattavien tietojen käsittelyyn uusia analyysityökaluja ja – malleja, joiden avulla voidaan kehittää jätevesiviemäriverkoston hallintaa sekä havaita poikkeamat ja vuodot verkostossa. Hanke auttaa hyödyntämään myös ulkoisia tietolähteitä, kuten esimerkiksi säätiedotuksia. Pitkällä aikavälillä hankkeen tulokset vaikuttavat vesilaitosten toimintatapoihin ja edesauttavat resurssien optimoinnissa ja tehokkaassa käytössä verkoston ylläpidossa. Jätevesiviemäriverkoston hallinnan parantaminen vähentää ympäristöön ja asutukseen kohdistuvien haittojen, kuten jätevesivuotojen ja tukosten määrää. Verkoston parempi hallinta vähentää myös jätevesilaitosten kuormaa, ja täten puhdistusprosessin aiheuttamaa energiankulutusta ja päästöjä.
- **Laatujärjestelmämalli vesihuoltolaitoksille (käsikirja ja ohjeet), 2020-2021**
 - Hankkeessa laaditaan vesihuoltolaitoksille laatujärjestelmän käsikirjan malli ja siihen liittyvät ohjeet. Työn lähtökohtana on standardi ISO 9001.
- **Harjamäki-Kasurila pohjavesialueen jatkotutkimukset, 2020-2022**
 - Hankkeessa tehdään Harjamäki-Kasurila -pohjavesialueella tutkimuksia, joiden perusteella voidaan tarkentaa pohjavesialueen rajausperusteita. Hanke on jatkohanke vuosina 2014-2016 pohjavesialueella toteutetulle rakenneselvitykselle ja virtausmallinnukselle.
- **Itä-Suomen yrityskylä, 2018-**
 - Yhtiöllä on pienen yrityksen Yrityskylä Itä-Suomen alakoulun tiloissa. Kuudesluokkalaisten pääsevät yrityskyläpäivänään päiväksi töihin pienen yritykseen.
- **Kuopio Water Cluster**
 - Kuopio Water Cluster edesauttaa uusien teknologioiden, tuotteiden ja palveluiden kehittämistä vesialan ajankohtaisiin haasteisiin. Ratkaisuja kehitetään yhteistyössä alalla toimivien yritysten kanssa. Kuopion Vesi on mukana Water Clusterin ohjausryhmässä.
- **THL koronaviruksen jätevesiseuranta 2022-**
 - THL kartoittaa koronaviruksen esiintymistä Suomen jätevesissä. Esiintymistä tutkitaan mittaamalla puhdistamattomasta jätevedestä koronaviruksen RNA:ta eli geeniperimää.

RNA-testi ei kerro viruksen elinkyvystä tai tartuttavuudesta, vaan kertoo, esiintyykö koronavirusta viemäriverkoston piirissä olevissa kotitalouksissa vai ei.

- Jätevesiseurannan avulla voidaan havaita muutokset koronaviruksen (SARS-CoV-2) esiintymisessä kaupunkikohtaisesti. Tämä auttaa ennakoimaan ja arvioimaan muutoksia myös väestön tartuntatilanteessa.
- **THL huumausainetutkimus 2022-**
 - THL:n tekemä jätevesitutkimus tuottaa tietoa huumeiden käytön alueellisesta esiintyvyydestä ja siinä tapahtuvista muutoksista. Suomen tilannetta arvioidaan vertailulla kansainväliseen huumetilanteeseen.
- **THL, TAU ja UH jätevesiseuranta pandemioiden varautumistyökaluksi (WastPan) 2022-**
 - Konsortiotutkimuksen tavoitteena on integroida jätevesipohjainen tartuntatautien seuranta osaksi kansallista pandemioiden varautumista
- **HOOP EU Horizon 2020, 2022-**
 - HOOP:in tavoitteena on luoda kiertotaloutta Euroopan kaupunkeihin. Hankkeessa pureudutaan erityisesti yhdyskuntajätteen orgaanisesta osuudesta ja jätevesien lietteestä saatavien arvokkaiden resurssien palauttamiseksi kiertoon sekä näistä tuotettaviin turvallisiin ja kestäviin biopohjaisiin tuotteisiin, kuten kierrätyslannoitteita maatalouteen ja biopohjaisia

Riskienhallinta

Kuopion Vesi Oy:n tärkein tehtävä on turvata asiakkailleen toimiva vesihuolto kaikissa tilanteissa. Yhtiön merkittävimpiä riskejä ovat toiminnalliset ja vahinkoriskit. Toiminnallisista riskeistä suurimpia on henkilöstön saatavuus lähitulevaisuudessa. Henkilöstön keski-ikä on korkea ja lähivuosina on palkattava monia uusia henkilöitä. Riskinä on se, saadaanko palkattua tarpeeksi osaavaa henkilökuntaa eläkkeelle jäävien tilalle.

Vahinkoriski on myös merkittävä vesihuoltolaitokselle, jolle voidaan esittää merkittäviä korvausvaatimuksia esim. veden laatu-epäselvyyksissä ja siten siitä voi aiheutua suuria taloudellisia seuraamuksia.

Vuonna 2021 yhtiö sai merkittävän vahingonkorvausvaateen. Hakija vaati, että yhtiö korvaa viemäri- ja sadevesivahingon ko. kiinteistön saunarakennukselle aiheuttamat vahingot. Lisäksi hakija oli vaatinut jäteveden vaurioittaman irtaimiston sekä hakijalle vahingon rajoittamisesta ja selvittelystä aiheutuneiden kulujen korvaamista. Yhtiön hallitus päätti, että hakijalle suoritetaan ko. viemäri- ja sadevesivahingosta kertakaikkisena kertakorvauksena yhteensä 43.896,40 euroa sisältäen kaikki ko. viemäri- ja sadevesivahingon aiheuttamien vahinkojen korvaamisen sekä muut kulut. Toisen merkittävän, vuonna 2020 yhtiölle tulleen, korvausvaateen käsittely on edelleen kesken.

Terveydensuojelulain (763/1994) 20 §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan. Riskien arvioinnin ja hallinnan tarkoituksena on varmistaa vesihuoltolaitoksen toimittaman talousveden turvallisuus ja jatkuva saatavuus. Riskien arvioinnit hyväksyy kunnan terveydensuojeluviranomainen.

Valviran antaman talousvesiasetuksen soveltamisohjeen mukaan talousveden laatuun liittyvän riskien arvioinnin on pohjaututtava yleisiin periaatteisiin. Kansainvälisissä standardeissa riskien arviointi kuvataan Water Safety Plan (WSP) –mallin avulla. WSP-mallin pohjalta on toteutettu sosiaali- ja terveysministeriön johdolla selainpohjainen riskienhallintatyökalu, jonka avulla voidaan arvioida vesihuoltolaitoksen koko vedentuotantoketjuun liittyvät terveydelliset vaarat sekä määritellä niille hallintakeinot.

Kuopion Veden toimittaman talousveden laatuun liittyvät riskien arvioinnit on toteutettu WSP-riskienhallintatyökalulla. Kuopiossa talousveden laatua uhkaavien riskien arviointi on tehty WSP (Water Safety Plan) -periaatteen mukaisesti käymällä yksityiskohtaisesti läpi kaikkien vedenjakelualueiden vedentuotantoketjun vaiheet aina vedenhankintalähteeltä kuluttajan hanaan saakka. Riskien arviointi perustuu terveydensuojelulakiin ja se on toteutettu yhteistyössä viranomaisten kanssa. Terveydensuojeluviranomainen on hyväksynyt riskinarvioinnin vuoden vaihteessa 2020-2021. Siilinjärven osalta riskinarviointi on toteutettu vastaavasti ja hyväksytty 2019.

Myös yhdyskuntajätevesihuoltoon liittyvien terveys- ja ympäristöriskien arviointi on tehty Kuopiossa ja Siilinjärvellä SSP (Sanitation Safety Plan) -periaatteen mukaisesti käymällä läpi kaikki jäteveden puhdistusketjun vaiheet kiinteistöltä purkuvesistöön saakka.

Kukin vastuualue on lisäksi tehnyt omat riskienhallintasuunnitelmansa. Yhtiöllä on ajantasainen valmiussuunnitelma vesihuollon poikkeustilanteiden varalle.

Yhtiöllä on lakisääteisten vakuutusten lisäksi vapaaehtoisia vakuutuksia, joita ovat omaisuuden ja toiminnan vakuutukset sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutukset.

Ympäristötekijät

Kuopion Vesi Oy:n toimintaa vesihuoltolaitoksena säädellään laajalti lainsäädännön kautta. Yhtiön toimintaa ohjaavat mm. vesihuoltolaki ja ympäristönsuojelulaki.

Yhtiöllä on kuusi jätevedenpuhdistamoja, joiden vuosiyhteenvedoissa on esitetty niiden toimintaa ja puhdistustuloksia. Kaikki jätevedenpuhdistamot täyttivät ympäristölupien vaatimukset.

Jätevedenpumppaamoilla tapahtui yksi merkittävä ylivuoto Siilinjärven Sammakkolahden pumppaamolla, jossa purkautui 6-8.4.2021 jätevettä Kallaveteen noin 300 m³.

Viime vuoden aikana hankittiin kaikille jätevedenpuhdistamoille uudet varavoimakoneet. Laitteet on kytketty automaatiojärjestelmään ja käynnistyvät automaattisesti sähkökatkossa.

Kuopion Veden talousveden laskuttamattoman veden määrä oli 7 % ja jäteveden vuotovesiprosentti oli 30 %. Valtakunnallisesti talousveden laskuttamattoman veden määrä on keskimäärin 19 % ja jäteveden vuotovesiprosentti on 40 %. Molemmat tunnusluvut kuvaavat pääasiassa vesihuoltoverkostojen kuntoa.

Vuoden 2021 aikana saneerattiin vesijohtoa 5,0 km ja jätevesiviemäriä 3,2 km.

Vesijohtovuotoja oli 10 kpl ja viemäritukoksia 34 kappaletta.

Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Olenaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiö on velkainen ja omavaraisuusaste on varsin alhainen, mutta vesihuoltotoiminta on vakaata toimintaa. Yhtiön tuloksetekokyvyn arvioidaan pysyvän vakaana vuonna 2022.

Tärkeimpiä lähitulevaisuuden tehtäviä on toimintaprosessien kehittäminen tavoitteena yhtiön tehokkuuden parantaminen sekä omaisuudenhallinnan kehittäminen ja omaisuudenhallintasuunnitelman laatiminen. Yhtiön hallitus asetti vuoden 2022 talousarviokäsittelyn yhteydessä tavoitteen tarkastella yhtiön merkittävimpien käyttökustannuserien tehostamista vuoden 2022 aikana.

Yhtiön investointitaso on korkea. Vaikka vesihuoltoverkoston uudisrakentaminen on edelleen suurta, on investoitava myös verkostojen saneeraukseen. Samoin yhtiön omistamasta laitosomaisuudesta on pidettävä huolta. Vesihuoltotoiminnan toimintavarmuudesta huolehtiminen on erittäin tärkeää.

Hallituksen esitys yhtiön tilikauden tulosta koskevista toimenpiteistä

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiön tilikauden tappio siirretään edellisten tilikausien voitto/tappio –tilille eikä osinkoa jaeta.